

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

**LAUSUNTO KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA /
RANTASALMEN KUNTA**

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)

L: Ei huomautettavaa.

- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)

Kuntalaissa ei määriteltäisi kunnan yleisen toimialan määräytymisperusteita, vaan tämä jäisi edelleen oikeuskäytännössä ja – kirjallisuudessa määriteltyjen periaatteiden varaan. Kunnan järjestämisvastuuta koskevat säännökset ovat kuntalaissa uusia.

L: järjestämisvastuun ja tuotantovastuun käsitteen ja sisällön erottaminen lainsäädännössä toisistaan selkeyttää kuntien palveluiden organisointia.

- kuntatalousohjelmasta (12 §)

Korvaa voimassa olevan peruspalveluohjelmamenettelyn ja on osa EU-lainsäädännön edellyttämää uutta julkisen talouden ohjausjärjestelmää.

L: Ei huomautettavaa.

- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)

Kunnallisvaalien nimi ehdotetaan muutettavaksi kuntavaaleiksi. Lisäksi ehdotetaan muutosta vaalien ajankohtaan ja valtuuston toimikauden alkamisajankohtaan. Vaalien toimittamisajankohdasta säädettäisiin nykyiseen tapaan vaalilaissa ja valtuuston toimikaudesta kuntalaissa.

Kuntavaalit toimitettaisiin huhtikuussa ja valtuuston toimikausi alkaisi kesäkuussa.

L: Muutos on hyvä, joten siihen ei ole huomautettavaa.

- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)

Pykälä vastaisi osittain voimassa olevaa lainsäädäntöä, mutta sisältää olennaisia muutoksia. Pykälässä säädettäisiin valtuutettujen vähimmäismäärästä asukasluvultaan eri kokoisissa kunnissa. Valtuusto päättäisi tämän pohjalta valittavien valtuutettujen lukumäärästä.

L: Ei huomautettavaa.

- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuoriso-valtuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);

5 luku käsittelee kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta. Lukuun koottaisiin voimassa olevan kuntalain tapaan ne säännökset, joita demokratian ja kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen edellyttäisi. Luvun lähtökohtana olisivat asukkaiden oikeudet ja kuntalaisten yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien parantaminen. Kunnan niin kutsuttuja vaikuttamistoimielimiä (vanhusneuvosto, vammaisneuvosto) koskeva sääntely koottaisiin kuntalakiin ja lisäksi kunnat veloitettaisiin nuorisovaltuuston tai vastaavan nuorten vaikuttajaryhmän perustamiseen.

20 § Äänioikeus kuntavaaleissa mom. 2 olisi uusi ja siinä säädettäisiin Euroopan unionin ja Suomessa toimivan kansainvälisen järjestön palveluksessa olevan ja hänen perheenjäsenensä äänioikeudesta. Äänestys-oikeudesta kunnallisessa kansanäänestyksessä 21 § olisi soveltuvin osin voimassa sama.

L: Ei huomautettavaa.

- 22 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Vastaa pääosin nykyistä lainsäädäntöä. Termi kansalaisraati olisi laissa uusi.

L: Ei huomautettavaa.

- 23 § Aloiteoikeus. Sisältö vastaa pääosin voimassa olevaa lakia. 2 momentin soveltamisalaa laajennettaisiin olennaisesti nykyisen lain 28 §:n verrattuna. Nykyinen säännös koskee vain valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehtyjä aloitteita, ehdotettu säännös koskee kaikkia aloitteita, jotka ovat saaneet riittävän kannatuksen (vähintään 2 %). Asia olisi otettava käsiteltäväksi toimivaltaisessa viranomaisessa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä kun aloite on saapunut kuntaan.

Muutos lisää kunnan velvoitteita ja on mahdollista, että joissain tapauksissa säädöksellä voi olla merkittäväkin työmäärää lisäävä vaikutus.

- 24 § Kunnallinen kansanäänestys. Vastaa sisällöllisesti voimassa olevaa lakia.

L: Ei huomautettavaa.

- 25 § Kansanäänestysaloite. Kansanäänestysaloitteeseen liittyvä ikäraja alennettaisiin 18 vuodesta 15 vuoteen ja tähän liittyvä kansanäänestysaloitteen vaatima kannatus määriteltäisiin eri tavalla kuin voimassa olevan lain.

L: Ei huomautettavaa.

- 26 § Nuorisovaltuusto. Sääntely on kuntalaissa uutta. Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseksi kunnille säädettäisiin velvoite asettaa nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä. Kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.

L: Toimintaedellytyksistä huolehtiminen tarkoittaa muun muassa sitä, että kunta osoittaa kokoustilan, huolehtii kokousten järjestämisestä, vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista ja antaa tarvittaessa apua kokousasioiden valmisteluun ja kokouksen sihteerin tehtäviin. Toimintaan täytyy varata riittävät määrärahat. Kyseessä on lisävelvoite kunnalle.

- 27 § Vanhusneuvosto. Vastaa sisällöllisesti pääosin vanhuspalvelulain 11 §:ää. Vanhuspalvelulakiin jäisi viittaussäännös kuntalakiin.

L: Ei huomautettavaa.

- 28 § Vammaisneuvosto. Vammaisneuvostoa koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi kuntalakiin ja vammaispalvelulakiin jäisi viittaussäännös.

L: Ei huomautettavaa.

- 29§ Viestintä. Pykälä vastaisi yleisiltä periaatteiltaan nykyisen lain 29 §:ää. Pykälän otsikko muutettaisiin tiedottamisesta viestinnäksi.

L: Ei huomautettavaa.

- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)

31 § Toimielinmallit. Pykälässä säädettäisiin erilaisista toimielinorganisaation malleista, joina tuotaisiin esille valiokuntamalli, puheenjohtajamalli ja tilaaja-tuottaja-malli.

Laissa säädettäisiin ainoastaan erilaisten mallien peruseräistä, sillä liian yksityiskohtainen sääntely voisi estää kuntia kehittämästä paikallisesti toimivia ratkaisuja. Sääntelyn tarkoituksena on tuoda esille esimerkkejä, miten eri tavoin kunnissa on mahdollista kehittää luottamushenkilöorganisaatiota. Muutkin kuin säännöksessä esiin tuodut mallit olisivat edelleen kuntalain mukaan mahdollisia.

L: On erittäin hyvä, että kuntien mahdollisuuksia kehittää luottamushenkilöorganisaatiotaan lisätään. Ei huomautettavaa.

- 34 § Toimielimen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Pykälän 1 momentin sääntely vastaa nykyistä lakia siltä osin, että valtuusto voisi päättää varapuheenjohtajien lukumäärästä ja siitä, että puheenjohtajisto valitaan samassa vaalitoimituksessa, jolloin poliittinen suhteellisuus tulisi huomioon otetuksi myös puheenjohtajiston valinnassa. Uutena asiana säädettäisiin poikkeamisesta puheenjohtajiston valinnasta samassa vaalitoimituksessa tilanteessa, jossa valtuusto olisi päättänyt 31 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun puheenjohtajamallin käyttöönotosta. Tällöin kunnanhallituksen jäsen valittaisiin puheenjohtajaksi ja vain varapuheenjohtaja tai varapuheenjohtajat valittaisiin toimielimen jäsenistä. Valtuuston päätöksen nojalla valtuuston puheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä lautakuntien puheenjohtajat voisivat toimia päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä.

L: Ei huomautettavaa.

38 § kunnan johtaminen. Pykälässä kuvattaisiin kunnan toiminnan johtamisen kokonaisuus. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston 39 §:ssä tarkoitetussa kuntastrategiassa ilmaisemien linjausten mukaisesti. 2 momentissa tuodaan esille kunnanhallituksen keskeinen asema kunnan johtamisessa. 3 momentin mukaan kunnanjohtaja tai hänen sijastaan pormestari johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

L: Ei huomautettavaa.

- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)

Säännös vastaa pääosin voimassa olevaa lakia. 2 ja 3 momenteissa määrätään alueellisen toimielimen tehtävistä ja siitä, että toimivallasta määrätään hallintosäännössä.

L: Ei huomautettavaa.

- kuntastrategiasta (39 §)

Pykälässä säädettäisiin lakisääteisestä kuntastrategiasta, joka olisi valtuuston merkittävin ohjausväline kunnan johtamisessa. Voimassa olevassa kuntalaissa ei ole vastaavaa säännöstä, vaan kuntien suunnitteluvaihtoelista on taloussuunnittelua lukuun ottamatta tähän saakka säädetty pääosin erityislainsäädännössä.

L: Ei huomautettavaa.

- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)

40 § Kunnanhallituksen tehtävät. Pykälässä säädettäisiin kunnanhallituksen tehtävistä nykyistä yksityiskohtaisemmin. Sääntely vastaisi kuitenkin asiasisällöltään pääosin voimassa olevan kuntalain 23 §:ää.

L: Säännös selkeyttää kunnanhallituksen tehtäviä ja sisällyttää lakiin jo nytkin olemassa olevaa käytäntöä. Ei huomautettavaa.

- 41 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja. Pykälä olisi kuntalaissa uusi. Pykälässä säädettäisiin kunnanhallituksen puheenjohtajan asemasta ja tehtävistä. Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät ovat käytännössä lisääntyneet ja paine tehtävän päätoimiseen tai vähintään osa-aikaiseen hoitamiseen ja siten myös tehtävien määrittelyyn on lain tasolla kasvanut. Pykälän mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää.

L: Pykälä selventää kunnanhallituksen puheenjohtajan asemaa ja tehtäviä. Ei huomautettavaa.

- johtajasopimuksesta (43 §)

Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin kunnan ja kunnanjohtajan välisestä johtajasopimuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan kunnan ja kunnanjohtajan olisi tehtävä johtajasopimus, jonka valtuusto hyväksyisi.

Pykälän 2 momentin mukaan johtajasopimuksessa sovittaisiin ainakin kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan työnjaosta kunnan johtamisessa sekä muista johtamisen edellytyksistä. Tavoitteena on myös parantaa kunnanjohtajan työn tulosten ja palkkauksen arviointia sekä kunnanjohtajan asemaa risiiritilanteissa.

Pykälän 3 momentin mukaan johtajasopimukseen olisi mahdollista ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla kunnanjohtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan lain 44 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta.

Johtajasopimuksessa voitaisiin tällöin sopia kunnanjohtajalle maksettavasta erokorvauksesta. Erokorvaus olisi kompensatiota kunnanjohtajan muihin kunnan viranhaltijoihin verrattuna heikommasta irtisanomissuojasta. Myös nykyisin voimassa olevat johtajasopimukset tulisi saattaa ehdotetun 43 §:n mukaisiksi. Siten jos jo voimassa olevaan johtajasopimukseen sisältyy mahdollisuus erokorvauksen maksamiseen, eikä sopimus ole käsitelty valtuustossa, tulisi sopimus hyväksyä valtuustossa.

Lain siirtymäsäännöksen mukaan johtajasopimusta koskevia säännöksiä sovelletaan lain voimaantulon jälkeen ensimmäiseksi valitun valtuuston toimikauden alusta lukien.

L: Ei huomautettavaa.

- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)

6 § Kuntakonserni ja kunnan toiminta. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin kuntakonsernia laajempi uusi käsite *kunnan toiminta*. Momentin mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kunnan toiminta –käsitteeseen sisältyvät juridisen kuntakonsernin lisäksi ensinnäkin ne yhteisöt, joissa kunta on mukana vähemmistöosuudella sekä erilaiset yhteistoimintaorganisaatiot (kuntayhtymä ja yhteinen toimielin), joissa kunnalla ei ole yksinään määräävää asemaa. Näissä kunnan keinot ohjata toimintaa perustuvat muun muassa perus- tai yhteistoimintasopimukseen tai yhtiöjärjestykseen sekä kunnan edustukseen päätöksenteoelimestä.

Kuntalaissa omaksuttaisiin laaja näkökulma kunnan toimintaan ja muun muassa kunnan johtamista ja omistajaohjausta sekä soveltuvin osin osallistumista ja vaikuttamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuntaan tässä laajemmassa merkityksessä. Kuntaa ja sen toimintaa tulisi johtaa kokonaisuutena organisoitumis-
muodoista riippumatta.

L: Ei huomautettavaa.

- 47 § Omistajaohjaus. Pykälä olisi uusi ja sen tarkoituksena on ohjata kuntia käyttämään omistajaohjauksellisia keinoja. Pykälän 1 momentissa määriteltäisiin omistajaohjauksen käsite. Omistajaohjaus tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla kunta omistajana ja jäsenenä vaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimien tavoitteena on, että ohjauksen kohteena oleva yhteisö toimii omistajansa tahdon ja tavoitteiden mukaisesti. Pykälän 2 momentissa todettaisiin ne vähimmäiskeinot, jotka kunnalla ovat omistajaohjauksessa käytössään.

L: Ei huomautettavaa.

- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)

51 § Yhteistoiminnan suhde julkisista hankinnoista annettuun lakiin. Ehdotetun 51 §:n 1 momentin mukaan säädettäisiin järjestämisvastuun (8 §) siirtämistilanteiden suhteesta julkisia hankintoja koskevaan lakiin. Hankintalakia ei sovellettaisi tilanteisiin, joissa kunta tai kuntayhtymä sopii järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

L: Ei huomautettavaa.

- 53 § Sopimus yhteisestä toimielimestä. Pykälässä säädettäisiin yhteistä toimielintä koskevan sopimuksen vähimmäissisällöstä.

L: Ei huomautettavaa.

- 54 § Yhteinen virka. Pykälässä esitetään täydennettäväksi lakia voimassa olevan lain perusteella muotoutuneita kuntien käytäntöjä vastaavaksi. Pykälän 2 momentin mukaan viranhaltija on virkasuhteessa kaikkiin kyseisiin kuntiin tai kuntayhtymiin. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yhteistä virkaa koskevan sopimuksen vähimmäissisällöstä. Vaikka viranhaltija on virkasuhteessa kaikkiin sopimuksessa mukana oleviin kuntiin, työnantajan velvollisuuksista voi vastata vain yksi, sopimuksessa sovittu kunta.

L: Ei huomautettavaa.

- 57 § Kuntayhtymän perussopimus. Pykälän 1 momentin sisältö vastaa pääosin voimassaolevaa lakia. Pykälän 2 momentissa esitetään vapaaehtoisessa yhteistoiminnassa luovuttavaksi voimassa olevassa laissa edellytetystä pakollisesta poliittisen suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta kuntayhtymän muiden kuin ylintä päätösvaltaa käyttävien toimielinten kokoonpanoon.

L: Ei huomautettavaa.

- 58 § Perussopimuksen muuttaminen. Vastaisi pääosin voimassaolevaa lakia, mutta siitä poiketen jäsenkunnat voisivat sopia perussopimuksen muuttamisen edellytyksistä myös toisin kuin laissa säädetään.

L: Ei huomautettavaa.

- 60 § Yhtymävaltuusto. Yhtymävaltuustoa koskeva pykälä olisi kuntalaissa uusi.
- 61 § Yhtymäkokous. Pykälä olisi uusi ja sillä täsmennettäisiin yhtymäkokousta koskevaa sääntelyä. Pykälän 2 momentissa tuodaan voimassa olevaa lakia selkeämmin esille, että yhtymäkokousedustaja tulisi nimetä erikseen kuhunkin kokoukseen. Edustajaa ei siis olisi enää mahdollista nimetä esimerkiksi koko valtuustokaudeksi. Säännöksen tarkoituksena on, että kunnanhallitus ottaa kantaa yhtymäkokouksissa käsiteltäviin asioihin ja ohjeistaa yhtymäkokousedustajan kutakin kokousta varten erikseen. Tavoitteena on vahvistaa jäsenkuntien kuntayhtymään kohdistamaa omistajaohjausta.

L: Ei huomautettavaa.

- 62 § Yhden toimielimen kuntayhtymä. Pykälä olisi kuntalaissa uusi. Siinä täsmennettäisiin yhden toimielimen kuntayhtymän hallintomallia sekä päätösvalan jakautumista kuntayhtymän toimielimen ja jäsenkuntien välillä.

L: Ei huomautettavaa.

- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ei olisi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö.

Nykyiset rajoitukset koskevat vain keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena työskenteleviä. Viittaus ”keskushallinnon” henkilöstö esitetään poistettavaksi, koska se on ollut tulkinnanvarainen ja lähtökohtana voidaan pitää, ettei kukaan organisatorisesti kunnanhallituksen alaisena työskentelevä henkilö voi olla samaan aikaan kunnanhallituksen jäsenenä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan sääntely liittyy konsernijohtamiseen. Lähtökohtana olisi, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnan konsernijohtoon kuuluvassa kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa. Konsernijohto vastaisi kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtamisen näkökulmasta ei olisi asianmukaista, että sama henkilö olisi vastuullinen sekä konsernijohtossa että tytäryhteisön hallituksessa.

L: säädöksellä tiukennetaan vaalikelpoisuuden vaatimuksia. Pahimmillaan 1 momentin 3 kohdassa esitetty muutos heikentää kunnan konserniohjausta ja tiedonkulkua tytäryhtiöstä kunnanhallitukseen.

- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)

81 § Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asema. Sääntely on kunta-laissa uutta. Pykälässä säädettäisiin päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön oikeudesta saada vapaata työstään päätoimisen tai osa-aikaisen luottamustoimen hoitamista varten, oikeudesta keskeyttää virka- tai työvapaa, palkasta sekä muista päätoimisen ja osa-aikaisen luottamustoimen hoitamiseen liittyvistä oikeuksista.

L: säädös on omiaan parantamaan luottamushenkilön mahdollisuuksia hoitaa luottamustehtäväänsä. Ei huomautettavaa.

- 82 § Luottamushenkilön oikeus saada vapaata työstään luottamustoimen hoitamista varten. Sisältö vastaa asiallisesti pääosin voimassa olevan lain 32 b §:ää.

L: Ei huomautettavaa.

- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)

Pykälässä säädettäisiin sidonnaisuuksien ilmoittamisen sisällöstä ja menettelyta-voista.

Pykälän 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamushenkilön ja viranhaltijan olisi tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, keitä ilmoitusvelvollisuus koskisi. Tarkoitus olisi rajata ilmoitusvelvollisuus koskemaan kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita. Toiminnan avoimuudella on erityistä merkitystä kaavoituksessa ja rakentamisessa. Sen vuoksi ilmoitusvelvollisuus koskisi myös maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä. Viranhaltijoista ilmoitusvelvollisuuden piirissä olisi suoraan lain nojalla kunnanjohtaja.

Pykälän 3 momentin mukaan sidonnaisuusilmoitus tehtäisiin tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tehtävä olisi tarkastuslautakunnalle uusi. Sidonnaisuusrekisteri julkistetaan yleisessä tietoverkossa, jolloin kenellä hyvänsä on oikeus tutustua sidonnaisuustietoihin.

L: Ei huomautettavaa.

- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)

Voimassa olevaa sääntelyä täydennettäisiin siten, että valtuustoryhmille osoitetun tuen määrä olisi ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä valtuustoryhmittäin. Yksityiskohtaisemmat ohjeet ilmoittamistavasta antaisi kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

L: Ei huomautettavaa.

- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

Pykälässä säädettäisiin niin kutsutusta otto-oikeudesta, jolla nykyisestä laista poiketen voitaisiin asia ottaa vain kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Nykyinen laki mahdollistaa asian ottamisen myös lautakunnan ja johtokunnan käsiteltäväksi. Otto-oikeus olisi merkittävä poikkeus kunnallishallinnossa pääsääntönä olevasta toimivaltarajojen jäykkyudesta.

L: Ei huomautettavaa.

- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

99 – 101 §§ Toimielimen päätöksentekotavat, sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely.

99 §:ssä ehdotetaan mahdollistettavaksi perinteisen kokouspaikalla pidettävän toimielimen kokouksen rinnalle uusina päätöksentekomuotoina sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely ennen kokousta.

100 §:ssä säädettäisiin sähköisen kokouksen edellytyksistä. Sähköisissä kokouksissa luovuttaisiin siitä periaatteesta, että puheenjohtajan ja sihteerin tulee olla läsnä kokouspaikalla.

101 §:ssä säädettäisiin sähköisen päätöksentekomenettelyn edellytyksistä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valtuuston ja muiden toimielinten julkisia kokouksia lukuun ottamatta päätöksenteko voi tapahtua suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä.

L: Ei huomautettavaa.

- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän

kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin talouden tasapainosta ja alijäämän kattamisvelvollisuudesta. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten nykyisessä laissa on mahdollista. Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siten enää vaadita. Tällaisessa kunnassa taloussuunnitelma joudutaan laatimaan vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen kun alijäämä on kertynyt. Uutena asian 6 momentissa säädettäisiin alijäämän kattamisvelvollisuuden soveltamisesta myös kuntayhtymissä.

L: Lähtökohtaisesti on hyvä, että kunnat joutuvat reagoimaan nopeasti talouden heikkenemiseen ja tilanteen kehittymistä ei voi jäädä seuraamaan ja siirtämään ongelmia aina tuleville vuosille.

- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)

119 § ehdotetaan säädettäväksi erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyistä. Menettelyssä säädetään nykyään kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetussa laissa ja sen nojalla annetussa asetuksessa. Arviointimenettelystä on perusteltua säätää kuntalain kunnan taloutta koskeissa säännöksissä, koska menettely liittyy kiinteästi kunnan talouden ohjaukseen.

Nykyisen arviointimenettelyn käynnistämistä koskevat kriteerit ehdotetaan siirrettäväksi pienin muutoksin pykälään. Tämän lisäksi kunta voisi joutua arviointimenettelyyn, jos kunta ei pysty kattamaan taseeseen kertynyttä alijäämää lain 111 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Pykälän 3 momentissa säädetty arviointimenettelyyn johtavat kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut määräytyisivät nykyisestä poiketen konsernitason taloustietojen perusteella. Tämä antaisi nykyistä luotettavamman kuvan kunnan talouden kokonaisuudesta. Arviointimenettelyssä siirryttäisiin kuntakonsernin tunnuslukuihin vuonna 2017.

120 §:ssä säädetään arviointimenettelystä kuntayhtymässä. Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä. Kuntayhtymissä arviointimenettely poikkeaisi kunnissa noudatetusta arviointimenettelystä. Kuntayhtymän arviointimenettelyn käynnistämistä arvioitaisiin yksinomaan taseeseen kertyneen alijäämän perusteella. Kuntayhtymän arviointimenettelystä vastaisi arviointiryhmän sijasta ministeriöstä riippumaton selvityshenkilö ja menettelyssä tulisi kuulla kuntayhtymää ja kuntayhtymän jäsenkuntia.

L: Ei huomautettavaa.

- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)

Pykälän mukaan tarkastuslautakunnalla olisi kolme päätehtävää: hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, arviointi ja muut tehtävät.

L: Ei huomautettavaa.

- tilintarkastuksesta (123 §)

Esityksen mukaan tilintarkastajaksi ei voitaisi enää valita luonnollista henkilöä. Pykälän 2 momentin mukaan kunnan tytäryhteisön yhdeksi tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

L: Ei huomautettavaa.

- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilintarkastajan tietojensaantioikeudesta, jota laajennettaisiin koskemaan kunnan hallussa olevien asiakirjojen lisäksi myös muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden hallussa oleviin asiakirjoihin.

Pykälän mukaan tietojensaantioikeus olisi tarkastuslautakunnalla toimielimenä ja yksittäisellä tilintarkastajalla.

L: Ei huomautettavaa.

- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä

127 § Kunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla. Pykälän perusteella kunnalla olisi yhtiöittämisvelvollisuus kunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla. Pykälä vastaa syyskuun 2013 alusta voimaan tullutta kuntalain 2 a §:ää. Pykälään esitetään lisättäväksi uusi momentti, jossa tarkennettaisiin, että kunta toimisi kilpailutilanteessa markkinoilla, jos se osallistuisi tarjouskilpailuun.

128 §:ssä säädettäisiin yhtiöittämisvelvollisuutta koskevista poikkeuksista. Pykälä vastaa 2013 voimaan tullutta kuntalain 2 b §:n sisältöä.

130 § Kunnan myöntämän lainan, takauksen tai muun vakuuden antaminen toisen velasta tai muusta sitoumuksesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saisi vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyjä tehtäviä. Kunta ei voisi myöntää lainaa, takauksia tai muuta vakuutta, jos niihin sisältyisi merkittäviä taloudellisia riskejä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kunta voi myöntää takauksen tai muun

vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhtiö kuuluu kuntakonserniin tai se on kokonaan kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä omistuksessa ja määräysvallassa. Momentissa siis rajattaisiin kuntien mahdollisuutta myöntää takauksia esimerkiksi yksityisille yrityksille sekä sellaisille kilpailutilanteessa markkinoille toimiville yhteisöille, jotka eivät kuulu kuntakonserniin.

132 §:ssä säädetään julkisen palvelun velvoitteesta. Käytön edellytyksenä olisi, että tehtävän tulee olla kunnan asukkaiden hyvinvoinnin kannalta tarpeellisen palvelun turvaamisen vuoksi perusteltu.

133 § Kilpailulain soveltaminen. Pykälä on kuntalaissa uusi. Siinä viitattaisiin kilpailulaissa säädettyyn Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltaan puuttua kilpailulain vastaiseen toimintaan.

- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

L: Ei huomautettavaa.

RANTASALMEN KUNNANHALLITUS

KRISTIINA JÄRVENPÄÄ
Kristiina Järvenpää
kunnanjohtaja

